

Att skriva en
BARN-kulturplan
i 6 steg

Steg 1

Beskriv ramarna för arbetet

I detta första steg beskrivs ramarna för processen med att ta fram en plan.

1. Varför ska ni ha en barnkulturplan?

Knyt an till de övergripande dokument som kulturpolitiken vilar på – till exempel FN:s konvention om barns rättigheter, läroplanerna och de nationella och regionala kulturpolitiska målen.

2. Finns det ett uppdrag att skriva en plan och från vem kommer uppdraget i så fall?

Fundera över hur arbetet med barnkulturplanen hamnar i tid när det gäller övriga politiska processer i kommunen. Ska andra stora beslut fattas? Bör planen antas av sittande styre eller nästkommande? Är det valår? Planera arbetet därefter.

3. Vilka ska ingå i arbetet med att ta fram planen? Politiker, tjänstepersoner? Ska föreningar, besöksmål, kulturinstitutioner och andra viktiga aktörer vara med?

Se till att ha med dig en arbetsgrupp i arbetet så att ni kan hjälpas åt med att ta fram planen. Ju fler som engageras desto bättre!

4. Hur ska barn och unga ingå i arbetet?

5. Finns det en budget och avsatt tid för att ta fram en plan?

6. Vilka andra planer, program och strategier finns i kommunen som kan kopplas ihop med den som ska tas fram? Skolplan, biblioteksplan, kommunens kulturplan, handlingsplan för Skapande skola? Vilken är kommunens övergripande vision och hur kan barn-och ungdomskultur ställas i relation till den och övriga styrdokument?

Fundera över var barnkulturplanen ska beslutas och antas. Det kommer påverka vilken betydelse och tyngd den kommer att få. Högsta beslutsinstans är kommunfullmäktige och vi rekommenderar att den tas där.

7. Vem är sammankallande och ytterst ansvarig för att planen kommer till?

8. Hur länge ska barnkulturplanen gälla? När ska den vara färdig och vem ska godkänna den?

Stressa inte fram planen. Det arbete ni gör under framtagandet med förankring och kontakt med olika verksamheter är en bra grund när planen väl ska genomföras.

Steg 2

Diskutera vad ni menar med kultur

1. Varför är kultur viktigt för barn och unga?
2. Varför är kultur viktigt för er kommun?
3. Vem eller vilka bär ansvaret för att kultur ska finnas i kommunen?
4. Vilken sorts kultur avses? Vad är kultur och vad ingår i begreppet? (diskutera utifrån följande begrepp: konstformer, amatörkultur, professionell kultur, kulturskola, fritidsgård, biblioteket med mera)
5. Vad är utmärkande för just er kommun när det kommer till kultur i allmänhet och barnkultur i synnerhet? Finns det betydande kulturarv? Någon kulturinstitution? Finns det etablerade kulturarenor eller andra särskilda satsningar på konst och kultur?
6. Många kulturaktiviteter för barn och unga sker i förskola och skola. Hur kopplas de kulturaktiviteter som sker ihop med lärande? Ska de överhuvudtaget kopplas samman?
7. Hur kan barn-och ungdomskultur kopplas till andra kommunala förvaltningar och deras verksamhetsområden?
8. Vems kultur handlar det om – barns eget utövande eller vuxnas utövande riktat mot barn?

Steg 3

Gör en nulägesbeskrivning

Kartlägg nuvarande kulturutbud. Beskriv vad som erbjuds i vilka sammanhang och på vilka platser. Titta också på vilka resurser som finns i form av personal och pengar.

Hur arbetar ni med rektorer, lärare och annan personal och barnen själva (förankring, delaktighet, mandat)?

Kartlägg kulturutbudet

1. Vad görs idag inom barn-och ungkultur? Vilka barn och unga nås idag?

Fundera på dessa fyra olika perspektiv och vilka barn och unga som omfattas.

- AV barn och unga: barns eget skapande, utan inblandning av vuxna
- MED barn och unga: medskapande tillsammans med pedagoger eller konstnärer, barn och unga ingår i planering och beslutsfattande
- FÖR barn och unga: konst och kultur där barn och unga är publik
- OM barn och unga: kunskap om barn och ungas situation, vardag och rättigheter

2. Vilka möjligheter finns till eget skapande?

3. Vilka möjligheter finns att uppleva professionell konst och kultur?

4. Vilka konstarter finns det möjlighet att ta del av? Vilka tycker ni saknas?

5. Finns det områden eller konstformer som behöver en särskild satsning?

6. Vilket utbud finns för barn med funktionsnedsättning, barn som har svårt att: se, höra, röra sig, tåla vissa ämnen, tolka och bearbeta information?

7. Vilket utbud finns för barn med annat modersmål än svenska?

8. På vilka sätt har barn och unga möjlighet att själva bestämma över kulturen i er kommun? Hur får de inflytande och påverkan över kulturutbudet?

9. Vilka styrkor och svagheter finns i dagens verksamhet?

10. Vilken roll spelar kulturen i de andra kommunala förvaltningarna och hur fungerar kommunikationen mellan er?

Beskriv resurserna

1. Vad reserveras av den kommunala budgeten till kultur för barn och unga? I den egna förvaltningen och i andra.

2. Vilken extern finansiering finns t ex regionalt arrangörstöd, Skapande skola-bidrag, litteraturstöd, kulturskolestöd, filmstöd osv.

Om inga nya resurser tillsätts är det viktigt att ha med sig rätt förutsättningar så att planen blir realistisk.

3. Finns det intäkter inom barn- och ungdomskulturen?
4. Vilka personer och tjänster finns som arbetar med kultur för barn och unga?
Inom vilka verksamheter?
5. Vilka arenor och mötesplatser finns till kultur för barn och unga i kommunen?
6. Vilka resurser saknas?

Steg 4

Sätt upp mål

Att formulera mål är både svårt och nyttigt. Går det att mäta allt och ska ni mäta allt? Mål kan tydliggöra hur ni i dag prioriterar satsningar och hur verkligheten stämmer överens med det som ni säger att ni vill satsa på. Titta på kartläggningen och se var era styrkor och svagheter finns och fundera över vilka områden ni önskar bevara respektive utveckla genom att ta fram en plan.

1. Utifrån föregående diskussioner och nulägesbeskrivning väljs några inriktningar eller prioriterade områden ut. På vilket sätt uppfyller vi barn och ungas rätt till kultur? Vad är viktigast att utveckla?
2. Vilka önskemål finns? Hur har de samlats in?
3. Vilka faktorer har kommunen identifierat som ett framgångsrikt kulturarbete? Hur tar ni tillvara på dem?
4. På vilket sätt uppfyller vi barn och ungas rätt till kultur?
5. Ska målen beskrivas kvalitativt, kvantitativt eller narrativt?
6. Hur ska arbetet följas upp och av vilka?
Kanske är det olika personer/ funktioner som ansvarar för olika områden. På vilket sätt kan det skrivas in i planen?
7. När och för vem ska ni visa vad som har gjorts, görs och planeras framåt?

Kvalitativa mål (resonerande och analyserande mål)

Med hjälp av kvalitativa mål kan man få syn på hur verksamheter fungerar och vad som prioriteras. Hur utvärderas verksamheten? Hur kommer barn och unga till tals?

Kvantitativa mål (mätbara mål)

Kvantitativa mål är tal som är mätbara och som kan jämföras år till år. Fundera över vilka siffror som är viktiga för er kommun. Är det hur många barn som står i kö till kulturskolan? Eller antal kronor som satsas på kultur för barn och unga? Nån ni 100% av barnen i kommunen? Observera att kvantitet inte säger något om kvalitet.

Narrativa mål (målgruppens röster om sina upplevelser) Komplettera siffror och utvärderingar med berättelser om vad verksamheten betytt. Här kan människors egna berättelser få plats genom citat, bilder eller historier.

Steg 5

Skriv planen

Med hjälp av svaren på föregående frågor bör ni nu ha ett material som visar på vilka dokument ni tar avstamp i, hur kulturarbetet är kopplat till just er kommun, vilka målsättningar och utvecklingsområden ni vill fokusera på och vilka verksamheter som ska ansvara för detta.

1. Skriv ett första utkast med rubriker
2. Se till att arbetsgruppen läser det som skrivits och kan komma med feedback. Det är ofta enklare att en eller två personer skriver och att texten sen bearbetas av en grupp. Konsulenter på Förvaltningen för kulturutveckling läser gärna i mån av tid.
3. Använd er av rekommendationerna för Klarspråk som finns här: isof.se/stod-och-sprakrad/vagledningar/skriva-klarsprak
4. Ta i god tid kontakt med den instans i kommunen, tex en kommunikationsavdelning, som ni kan få hjälp av för att få planen att överensstämma med övriga styrdokument i kommunen.
5. Skicka planen på remiss till de som omfattas av den och enligt vad ni kommit överens om.

Steg 6

Sprid kunskap om planen

1. Vem ska känna till planen och varför?
2. Hur ska ni säkerställa att planen sprids och används?
3. Fundera över om det också ska tas fram en lättillgänglig mer publik version av planen som barn, unga och vuxna kan ta del av.